

BREAK THE CODE

Abraham, onze aartsvader, heeft onze hulp nodig. Hij heeft een boodschapper gestuurd om verschrikkelijk nieuws te melden: zijn zonen zijn verdwenen! Zijn ze weggelopen of ontvoerd? Wie zal het zeggen! Abraham wil dat jij zijn zonen terugvindt. Ga hiervoor op zoek in de drie zalen van Biblia.

In elke zaal staat een kist die je moeten proberen te openen. Je doet dit door de antwoorden te vinden op de vragen in dit boekje. LET OP: éénmaal je in de zaal bent, kan je deze niet verlaten totdat je de code van de kist in die zaal gekraakt hebt! De inhoud van de drie kisten heb je nodig voor de laatste kist in de abtskapel. Kun jij uit al de zalen ontsnappen en de zonen van Abraham op tijd vinden? Veel geluk!

Vorm nu een groepje van max. 3 personen. Stap de pandgang in en volg de pijltje richting de boog van Biblia!

Abraham

Mijn naam is Abraham

De Hebreïsche naam 'Abraham' betekent 'vader van vele'.
Als zijn naam 2750 jaar geleden veranderde, was het
steeds al een naam die werd gebruikt door mensen die
een van de drie monotheïstische goden aanbeden.
Vanaf die naam komt het woord 'Abraham' voort.
Het woord 'Abraham' is een veelgehoord woord dat begint
of eindigt op 'abrah'.

Allemaal Abraham

Brahim

Abe

Ebrahima

Ebrahim

Bram

Ibrahim

godvader

ZAAL 1

Ga hier op zoek naar de eerste zoon van Abraham. Al de Bijbelse figuren die je hier zult ontmoeten, kent hij ook. In deze zaal maken we kennis met 4 belangrijke figuren uit de Bijbel: aartsvader Abraham, Jakob, Mozes en Jezus. Je kunt de zoon vinden door de code van de kist in deze zaal te kraken.

Opdracht 1 - Aartsvaders

Hieronder staat een lijst met vragen. Het antwoord is telkens één van de vier figuren (Abraham, Jakob, Mozes en Jezus). Tel op het einde van de lijst hoe vaak iedere figuur een antwoord is geweest. Deze cijfers heb je nodig om een code in zaal 1 te kraken.

TIP: zoek het antwoord op de vijfzuilen en de touchscreen. De wand van de vrouwen heb je niet nodig.

- Wie kreeg de belofte van God dat zijn volk zo talrijk zou worden als de sterren aan de hemel?
- Zijn naam betekent ‘vader van een menigte’.
- Zijn naam betekent ‘hielenlichter’.
- Zijn naam betekent ‘ik heb hem uit het water getrokken’.
- Zijn naam betekent ‘God brengt redding’.
- Hij droomde van een ladder die van de aarde tot de hemel reikte.
- Hij is ook gekend als gezalfde, Messias, Christus.
- Hij verwerkt op vraag van zijn vrouw Sara een kind bij dienstmeisje Hagar. **A**
- Hij hoort God in de brandende struik en krijgt de opdracht om de Hebreërs uit Egypte te bevrijden.
- Hij was vader van twee zonen: Izaak en Ismaël.
- Hij steelt het eerstgeboren recht van zijn broer Esau in ruil voor een bord linzensoep.
- Hij worstelt met een Engel.
- Zijn daden en woorden inspireerden Martin Luther King Jr.
- Hij is de Zoon van God voor christenen, en een profeet voor joden en moslims.

Abraham	
Jakob	
Mozes	
Jezus	

CODE _ _ _ _

Deze code heb je nodig om een van de twee kisten in deze zaal te openen. In de kist zitten de vragen voor opdracht 2 (Vrouwen in de Bijbel). Je hebt slechts één kaartje nodig. Laat de andere kaartjes, met dezelfde vragen op, in de kist zitten voor de andere groepen.

Opdracht 2 - Bijbelse vrouwen

De jongste boeken in de Bijbel zijn bijna 2000 jaar oud, de oudste nog vele eeuwen ouder. Het is dus niet verwonderlijk dat er andere visies op man-vrouw-verhoudingen in staan. Toch zijn er heel wat vrouwen in de Bijbel die in de kijker lopen en meebouwen aan het Rijk van God.

TIP: achteraan dit boekje vind je een lijst met bijbelboeken.

a. Wie is het?

Ga naar de wand ‘Vrouwen in de Bijbel’. Vind een letter die je nodig hebt voor de code aan de hand van het spel ‘Wie is het?’. De onderste twee rijen van namen hebben bordjes die je ophoog kunt zetten. Zet al deze bordjes rechtop. Beantwoord de vragen die je in de kist vindt bij de opdracht van de Aartsvaders. Beantwoord de vragen bij de wand van de ‘Vrouwen in de Bijbel’.

Welke vrouw hou je over?

De eerste letter van haar naam heb je nog voor de code. ____

b. Het juiste bijbelboek bij de juiste vrouw

Hiernaast vind je een schema van de ‘Vrouwen in de Bijbel’.

Schrap alle vrouwen die aan volgende criteria voldoen.

TIP: op de voorkant van de luikjes staan verwijzingen naar bijbelboeken. Achteraan dit boekje zit een lijst met boeken die in de Bijbel zitten.

- Doorstreep al de vrouwen uit het Oude Testament
- Doorstreep al de vrouwen die in één van de vier evangeliën voorkomen.
- Doorstreep al de vrouwen die in een brief van Paulus voorkomen.

Welke vrouw blijft over? Schrijf hier de eerste letter van haar naam:

_____

Steek het kaartje met de vragen nu opnieuw in de safe.

Draai aan de knop, zodat de volgende groep het niet zomaar open krijgt!

Vrouwen in de Bijbel

H

Hanna

I

Izebel

D

Delila

T

Tamar

L

Lydia

F

Febe

S

Sara

H

Hagar

L

Lea

R

Rachel

S

Sifra
en Pua

S

Sippora

J

Judit

D

De
Samaritaanse

D

De Syro-
Fenicische

M

Maria
Magdalena

H

Herodias

M

Maria,
moeder
van Jezus

Duik in de wereld van de joodse Bijbel, het Eerste Testament

● Hebreeuse tekst op leer

Aesthetische handskriftonen van een Bijbelse tekst (Ezekaël 1:7-9), handgeschreven in het Hebreeuws en op een leren ondergrond. Het boek van Ezekaël is het laatste boek van het Eerste Testament in de Hebreeuwse Bijbel. Het werd geschreven door de priester Ezekaël in de 6e eeuw v.Chr.

Kies je voor God of een god? JHWH of Baal?

In het oude Israël werd over God geoordeeld, zoals Baal en Astarte hij niet de god van de regen, of wie de god van de vruchtbaarheid. De mythes over 'hoe het is met andere goddelijke krachten werden in latere Perseïsche bijb. teksten verwerkt.

De profetie van Jeremia in de 7e eeuw v.Chr., toen Jeremia een oproep deed tot de vernieuwing van de Bijbel. Hij verwoordt Jeremia's oproep tot de god van Israël, die hij wilde dienen. Daarna verspreiden de 40 Bijbelprofeetjes op de berg Sion. Het was de tijd van de vernieuwing van de Bijbel. Het was de tijd van de vernieuwing van de Bijbel. Het was de tijd van de vernieuwing van de Bijbel.

David wordt gearresteerd door de koning van het volk Israël 1040-590 v.Chr.

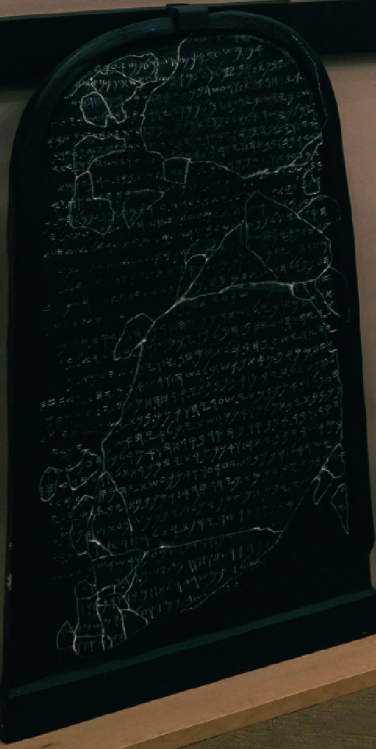

Israël in de...

De geschiedenis van Israël is een verhaal van strijd, overleving en vernieuwing. Het is een verhaal van een volk dat zich heeft ontwikkeld tot een groot volk. Het is een verhaal van een volk dat zich heeft ontwikkeld tot een groot volk.

...geheim het volk of: Egypte 10de eeuw v.Chr.

...che overheersing 10de-13de eeuw v.Chr.)

● Mesopotamische stele

De stele van Hammurabi is een van de belangrijkste teksten uit de Mesopotamische literatuur. Het is een tekst die de wetten van Hammurabi beschrijft. Het is een tekst die de wetten van Hammurabi beschrijft.

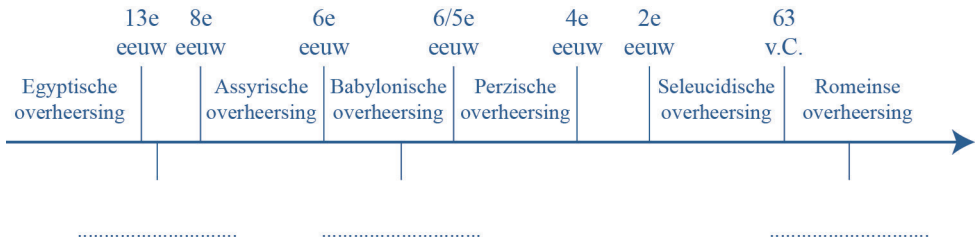
Assyrische overheersing (8de-7de eeuw v.Chr.)

Opdracht 3 - Tent

Het volk Israël heeft heel wat overheersingen gekend. Het werd vaak onderdrukt of verbannen. In totaal moest het zes overheersingen verdragen. De oudste zoon van Abraham weet er dan ook alles van!

Plaats de volgende personen op de tijdslijn:

- a. Jezus
- b. Izebel
- c. Ezechiël

Je hebt de eerste letter van de namen van de drie personen nodig. Lees ze van de tijdslijn af van links naar rechts om de juiste volgorde te hebben.

— — — —

Break the code: open de koffer (zaal 1)

Schrijf hieronder als eerste de twee letters uit ‘Vrouwen uit de Bijbel’.

Vervolg met de eerste letter van de namen uit opdracht 3
(lees ze van links naar rechts op de tijdslijn af.)

— — — — —

ZAAL 2

Welkom in zaal 2. Ga hier op zoek naar de tweede zoon van Abraham. Je kunt hem vinden door rekening te houden met zowel de Tora (linkse kant van de zaal) als het Evangelie (rechtse kant van de zaal), want hij kent ze beide zeer goed!

Scrabble

Zoek het antwoord op onderstaande vragen. Leg de antwoorden daarna op de juiste plaats op een Scrabble-bord. Die plaats is aangeduid met een lettercode: dit is het vakje waar de eerste letter van je antwoord op het bord dient te komen.

TIP: Het antwoord op de eerste zeven vragen vind je in de centrale ruimte met de landkaarten (wereld van het Nieuwe Testament).

1. Een streek die haar naam dankt aan één van de twaalf stammen van Jakob.
(I2, verticaal)
2. Naam van de apostel die veel reist en het woord van Christus verspreidt.
(A2, horizontaal)
3. Taal waarin het Nieuwe Testament geschreven is.
(O4, horizontaal)
4. Dier waarmee de evangelist Lucas wordt afgebeeld.
(G3, horizontaal)
5. Stad waar Marcus zijn Evangelie schreef.
(L7, verticaal)
6. De evangelist Lucas benadrukt barmhartigheid en spoort aan om te leven in ...
(B7, horizontaal)
7. De raad die Jezus met een schijnproces ter dood wil veroordelen.
(A7, verticaal)

TIP: Het antwoord op de laatste vijf vragen vind je aan de linkerkant van de zaal (kant 'Tora').

9. Naam van de rol met daarin de eerste vijf delen van de joodse Bijbel.
(L5, verticaal)
10. Synoniem van stelen; afgeleid van een joods aanwijshandje.
(I2, horizontaal)
11. Eeuw waarin de profeet Jeremia leefde: de ... de eeuw voor Christus.
(A13, verticaal)
12. In dit vaartuig overleefden Noach en veel dieren de grote overstroming.
(A3, verticaal)
13. Naam van de herdersjongen die Goliat, een reus van een vent, uitschakelt.
(F7, horizontaal)

Tel nu de cijfers op van al de letters die in kolom 7 verticaal liggen.
De andere letters en de dubbele letterwaarde op het bord mag je negeren.

Welk getal kom je dan uit? _____

Rode tafel

Ga nu naar de rode tafel. Hier zie je verschillende personen die voorkomen in het Nieuwe Testament. De tweede zoon van Abraham moet ze ongetwijfeld ook kennen! Deze mannen en vrouwen worden in de klassieke kunst heel vaak afgebeeld met bepaalde voorwerpen, zoals ze hier ook op de rode tafel staan.

a. Neem de afbeeldingen van de kunstwerken en zoek naar het voorwerp dat zowel op tafel als op de afbeelding staat. Mogelijks bevat het bijbelcitaat ook een tip! Plaats dan de afbeelding bij de juiste figuur op de rode tafel.

b. Wanneer je elke afbeelding een plaats gegeven hebt, draai dan de afbeelding om. Op de achterkant staat een cijfer. Schrijf dit cijfer op de rode lijn in de tabel hiernaast en reken uit!

Tel nu het resultaat van alle vermenigvuldigingen bij elkaar op.

De som van alles is _ _ _

Deze cijfers heb je nodig om het slot te kraken!

1. Beminde leerling

'Tijdens de maaltijd stond Jezus op. Hij legde zijn bovenkleed af, sloeg een linnen doek om en goot water in een waskom. Hij begon de voeten van ons te wassen, en droogde ze af met de doek die Hij omgeslagen had.'

(Johannes 13,4-5)

1 x ___ = ___

2. Maria Magdalena

'Op de eerste dag van de week gingen de vrouwen bij het ochtendgloren naar het graf met de geurige olie die ze bereid hadden.'

(Lucas 24,1)

2 x ___ = ___

3. Maria, moeder van Jezus

'Hij veranderde water in wijn'

(Johannes 2,1-11)

3 x ___ = ___

4. Simon Petrus

Jezus zei: 'Voortaan zul je geen vissen, maar mensen vangen.'

(Lucas 5,10)

4 x ___ = ___

5. Samaritaanse vrouw

Jezus zei: 'Wie het water drinkt dat ik geef, zal nooit meer dorst krijgen.'

(Johannes 4,14)

5 x ___ = ___

6. Paulus

'Ik wil Christus kennen en de kracht van zijn opstanding ervaren, ik wil delen in zijn lijden en aan hem gelijk worden in zijn dood, in de hoop misschien ook zelf uit de dood op te staan.'

(Fillipenzen 3,5-11)

6 x ___ = ___

7. Priscilla en Aquila

'In de synagoge begon Apollos vrijmoedig het woord te voeren. Toen Priscilla en Aquila hem hoorden, namen ze hem terzijde en legden hem nog preciezer uit wat de Weg van God inhield.'

(Handelingen 18,26)

7 x ___ = ___

WATER
WAS
WAS
WAS

Merie, moeder
van Jezus
19-10-1830 - 12-08-1891

Simon Petrus
Jezus zei: 'Voortaan zal je geen visser
maar mensen vangen.'
(Lucas 8:10)

Break the code: open de koffer (zaal 2)

Het is tijd om de koffer in deze zaal te openen en de tweede zoon van Abraham te vinden! Blader terug om de juiste cijfers te vinden.

Het getal dat we zoeken bestaat uit vijf cijfers.

Eerste en tweede cijfer

Resultaat van de som bij de Scrabble-opdracht.

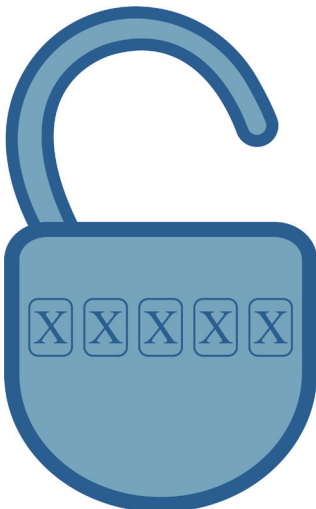
Derde, vierde en vijfde cijfer

Resultaat van de som bij de rode tafel.

Voer deze cijfers na elkaar in bij het hangslot.

De code is:

— — — — —

ZAAL 3

Welkom in zaal drie! De derde en jongste zoon van Abraham kun je hier vinden. Hier staat interreligieuze dialoog centraal. Ontdek hier hoe de verschillende levensbeschouwingen verschillen van elkaar, maar ook hoe ze dingen gemeen hebben.

Sacramenten

Zoek in deze zaal een voorstelling van de 7 sacramenten. Voor katholieken zijn dit 7 'luikjes' op God: ze openbaren Gods werking in de wereld, dankzij gebeden en rituelen. In de tentoonstelling zie je de namen van de 7 sacramenten.

Maar welke sacramenten vind je hieronder in emoji's?

_____

_____

_____

Wat hebben deze drie sacramenten gemeen? Ze gebruiken allemaal...

- Olie
- Water
- Wijn

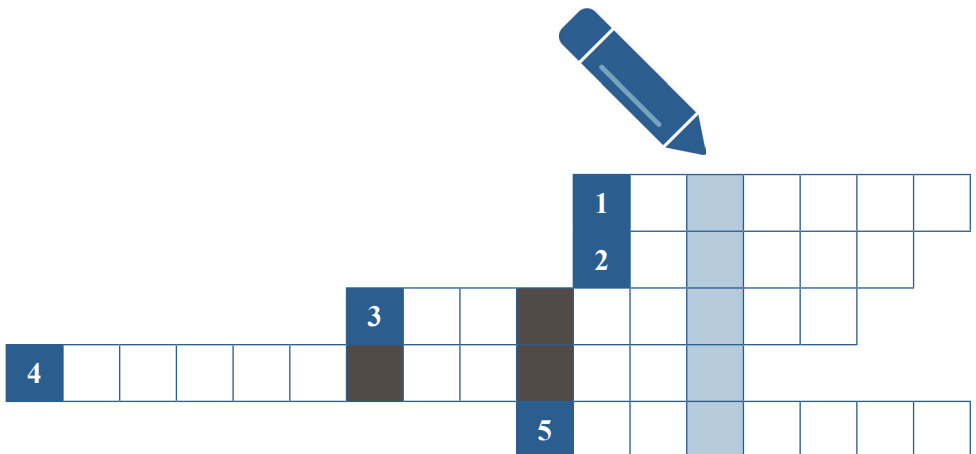

Interreligieuze dialoog: kruiswoordraadsel

Zoek bij de sterrenhemel het antwoord op volgende vragen. Als je goed zoekt, zie je dat de derde zoon van Abraham hier ook aan bod komt.

Vul het kruiswoordraadsel in. Het verticale woord heb je nodig om de code in deze zaal te kraken.

1. Plaats waar de Interreligieuze gebedsdag voor de Wereldvrede plaatsvindt en alle godsdiensten samen praten over vrede.
2. Plaats waar een oecumenische (van verschillende christelijke stromingen) kloostergemeenschap leeft en streeft naar verzoening tussen mensen en volkeren? .
3. Naam van de sultan die tijdens de kruistochten een open en hoffelijk gesprek voert met Franciscus van Assisi?
4. Naam van het gebouw in Berlijn waar joden, christenen en moslims hun eigen ruimte hebben én een gezamenlijke ruimte delen?
5. Abraham is voorvader van joden, christenen én moslims.
Hij is vader van een .... ?

BIBLIOTHEEK

Een bibliotheek in Biblia? Natuurlijk, want de Bijbel is zelf een bibliotheek! Ook al is de Bijbel één boek, ze bestaat eigenlijk uit tientallen verschillende boeken. Ieder boek heeft zijn eigen geschiedenis, doelgroep, stijl en zelfs godsvisie!

Quiz

Speel de quiz op het scherm in de bib.

Noteer telkens de letter van het juiste antwoord hieronder (A, B of C).

1. ____
2. ____
3. ____
4. ____

Welk cijfer was vaakst het juiste antwoord?

Schrijf het hier: ____

Op zoek in de Bijbel

Om aan deze opdracht te beginnen heb je een Engels woordenboek nodig. Zoek een 'English Dictionary' in de bib van Biblia. De foto hieronder geeft je alvast een tip waar je het kunt vinden.

Neem nu een exemplaar van de Bijbel die het meest voorkomt in de zaal.

Schrijf hier de letter die je nodig hebt om de code in deze zaal te kraken: ____

TIP: Hoe opzoeken in de Bijbel?

Voorbeeld één: 1 Korintiërs 11, 1

Het woord ‘Korintiërs’ verwijst naar een boek of brief in de Bijbel. Je kunt het vinden door vooraan in een Bijbel naar de inhoudstafel te gaan. Het cijfer voor het woord duidt aan dat het over de eerste, en niet de tweede, Korintiërsbrief gaat. Het eerste cijfer na het woord – in het voorbeeld ‘11’, duidt het hoofdstuk aan. De hoofdstukken worden aangeduid door de grote, dikke cijfers in de tekst. Het cijfer na de komma is de vers. Verzen zijn genummerd met kleine cijfertjes, die in de tekst staan.

Voorbeeld twee: Jeremia 42, 2-4

Hier zoek je het boek Jeremia in de inhoudstafel. Er is maar één boek dat zo heet, vandaar dat er geen cijfer voor staat. Ga naar hoofdstuk 42 door de grote letter 42 te zoeken. De cijfers na de komma zijn de verzen: hier dien je verzen 2 tot en met 4 te lezen.

Break the code: open de koffer (zaal 3)

Vul hieronder je antwoorden van alle opdrachten in zaal drie in:

Eerste letter

Eerste letter van het antwoord uit opdracht ‘Sacramenten’

Tweede letter

Eerste letter van het antwoord uit opdracht
‘Interreligieuze dialoog: kruiswoordraadsel’

Derde letter

Meest voorkomende letter in de quiz.

Vierde letter

Gevonden letter van de opdracht ‘Op zoek in de Bijbel’

— — — —

Neem nu het blad dat naast de koffer ligt, erbij.
Iedere letter in het alfabet heeft een bepaalde richting.
Vind de juiste combinatie en voer het in!

LET OP

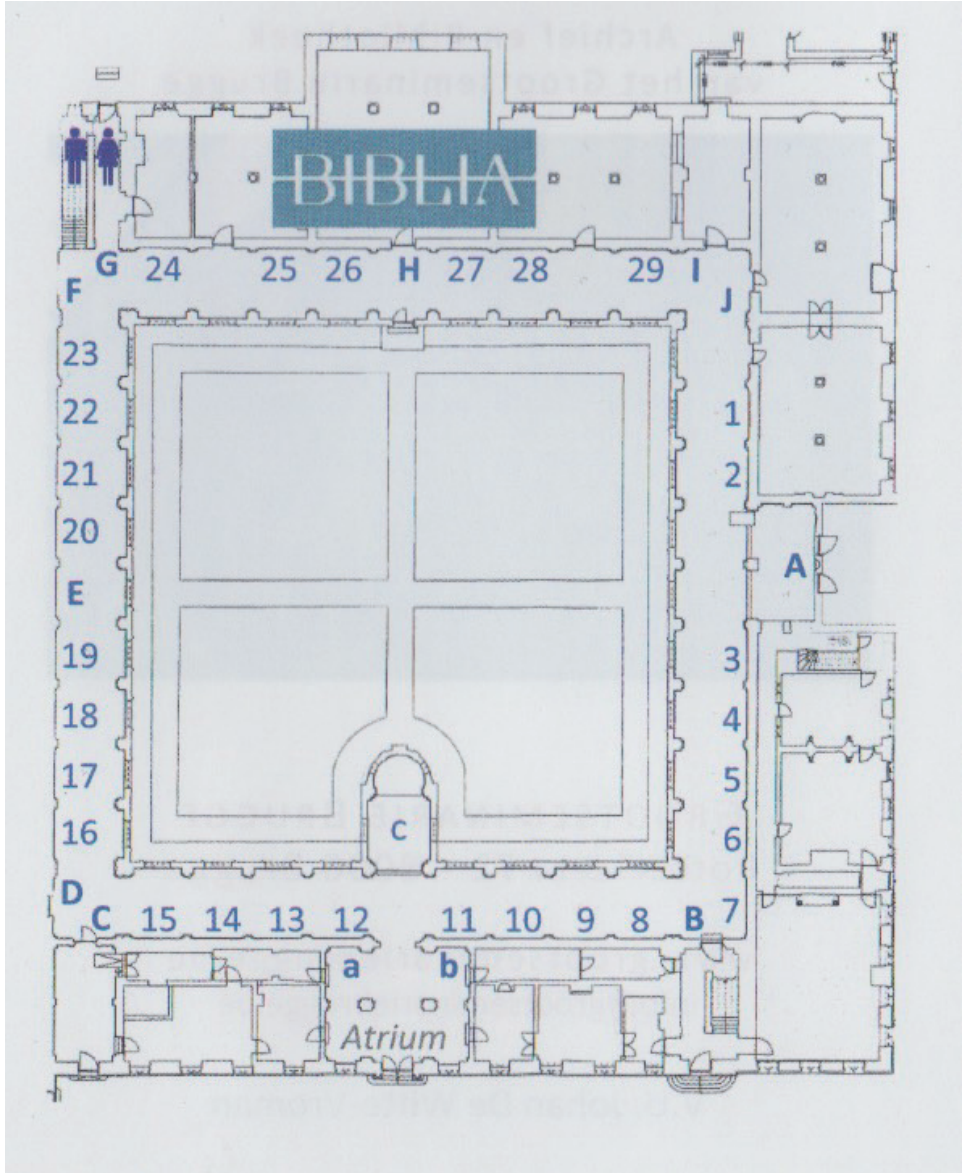
Om het richtingslot te openen moet je eerst twee keer op de blinkende ijzerkleurige ‘boog’ van het slot drukken, voer pas daarna je richtingscode in.
Daarna moet je goed aan het slot trekken om het open te krijgen!

PANDGANG

Welkom in de pandgang.

Een pandgang is een vierkante gang, met vier even lange zijde. Zo ontstaat er een lege ruimte in het midden: de binnentuin.

Dit is een gelovig uitgangspunt: het midden van het gebouw blijft leeg, net zoals het midden van de mens – het hart – leeg moet blijven: zo kan God erin komen wonen.

Bijbelbeelden

Er zijn vier engelenbeelden in de pandgang. Ze hebben elk een voorwerp in hun handen. Deze voorwerpen werden gebruikt in Jezus zijn lijdensweg. Nadat Jezus veroordeeld werd tot de dood, moest hij zijn eigen kruis door de stad Jeruzalem slepen tot bij de Schedelplaats, Golgotha genaamd.

De zuil werd gebruikt om Jezus op te geselen (folteren), de speerpunt werd in zijn zij gestoken om te kijken of hij gestorven was. De ladder werd gebruikt om hem van het kruis te halen.

Zoek nu twee engelen en schrijf hun letter op het plannetje hieronder neer:

Engel met lanspunt   Letter: ___

De engel met de ladder   Letter: ___

Hieronder vind je drie bijbelse figuren die een standbeeld hebben gekregen in de pandgang. Het onderstreepte woord in de bijbelvers geeft je een tip hoe je ze kunt herkennen. Ga op zoek in de pandgang en schrijf hieronder de juiste letter van op het plannetje.

Johannes de Doper zag Jezus naar zich toekomen en zei: “De volgende dag zag hij Jezus naar zich toe komen, en hij zei: ‘Daar is het lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt. Hij is het over wie ik zei: “Na mij komt iemand die meer is dan ik, want Hij was er vóór mij.”’
(*Johannes 1, 29-30*)”

letter ___

Paulus zegt: “Draag de verlossing als helm en Gods woord als zwaard, dat u van de Geest ontvangt.” (*Efeziërs 6, 17*)

letter ___

“Terwijl **Stefanus** gestenigd werd, riep hij uit: ‘Heer Jezus, ontvang mijn geest.’”
(*Handelingen 7, 59*)

letter ___

Ga nu naar de abtskapel, vlakbij het onthaal van Biblia. De abtskapel is letter 'c' op het plannetje. Voer bij de laatste kist de vijf letters in.

— — — — —

Laat je verzamelde poppetjes hier achter in de houder.

Oude Testament/Eerste Testament

Pentateuch

1. Genesis
2. Exodus
3. Leviticus
4. Numeri
5. Deuteronomium

Historische boeken

6. Jozua
7. Rechters
8. Ruth
9. 1 Samuel
10. 2 Samuel
11. 1 Koningen
12. 2 Koningen
13. 1 Kronieken
14. 2 Kronieken
15. Ezra
16. Nehemia
17. **Tobit**
18. **Judit**
19. Ester
20. **1 Makkabeeën**
21. **2 Makkabeeën**

Poëzie en wijsheid

22. Job
23. Psalmen
24. Spreuken
25. Prediker
26. Hooglied
27. **Wijsheid (van Salomo)**
28. **Wijsheid van Jezus Sirach**

Grote profeten

29. Jesaja
30. Jeremia
31. Klaagliederen
32. **Baruch**
33. Ezechiël
34. Daniël

Kleine profeten

35. Hosea
36. Joël
37. Amos
38. Obadja
39. Jona
40. Micha
41. Nahum
42. Habakuk
43. Sefanja
44. Haggai
45. Zacharia
46. Maleachi

Nieuwe Testament/Tweede Testament

Evangelieën

47. Matteüs
48. Marcus
49. Lucas
50. Johannes

Handelingen

51. Handelingen van de apostelen

Brieven van Paulus

52. Romeinen
53. 1 Korintiërs
54. 2 Korintiërs
55. Galaten
56. Efeziërs
57. Filippenzen
58. Kolossenzen
59. 1 Tessalonicenzen
60. 2 Tessalonicenzen
61. 1 Timoteüs
62. 2 Timoteüs
63. Titus
64. Filemon

Overige brieven

65. Hebreëën
66. Jakobus
67. 1 Petrus
68. 2 Petrus
69. 1 Johannes
70. 2 Johannes
71. 3 Johannes
72. Judas
73. Openbaring van Johannes
67. 1 Petrus

A man with a white beard and a white head covering with a brown band is peering through a wooden door. He is wearing a white robe with a brown sash. The door is made of dark wood and has a black metal handle. The background is a warm, yellowish-brown wall.

TOT ZIENS